

Kolędy Polskie

Kolędy Polskie

Stowarzyszenie Wesele Wesel

<http://WeseleWesel.PL>

Grudzień 2012

[aktualizacja luty 2022]

Na większą chwałę Boga w Trójcy Świętej Jedyneego, Ojca i Syna i Ducha Świętego

Polecamy kolekcję polskich kolęd. Kolędy polskie są niezwykle nie tylko z uwagi na oryginalne melodie, ale na ich głęboką treść teologiczną. "Ludowa wiara" - wbrew głoszonym przez pogan błędnym twierdzeniom - nie jest prymitywna,

Kolędy przypominają nam historyczne wydarzenie ([Mt1:1-25](#)), ([Mt2:1-23](#)), ([Lk2.1-52](#)), gdy "Słowo ciałem się stało i zamieszkało między nami". Świat był dla ludzi nieprzyjazny wtedy, jest i teraz. Lecz jak wtedy ludzie dostrzegli powód do radości, tak i teraz niech dla nas będzie "Z narodzenia Pana dzień dziś wesoły", niech "radość ludziom wszędzie słynie", bo "Chrystus się rodzi, nas oswobodzi", bo "to ten Jezus z nieba dany weźmie nas między niebiany, tylko Go z całego serca miłujmy." Pomyślmy tylko, ile się na tym świecie zmieniło na lepsze dzięki prawdziwemu (katolickiemu) chrześcijaństwu. Pomyślmy, o ile spokojniej możemy patrzeć na nieprzyjazne zabiegi naszych wrogów, gdy ufamy nadziei, jaką pokładamy w prawdziwym Bogu. Choć często naszymi ludzkimi siłami nie jesteśmy w stanie im się przeciwstawić, to jednak w krytycznych sytuacjach możemy z łatwością dostrzec palec Boży, karzący szczególnie zatwardziałych grzeszników i wyzwajający z opresji ludzi sprawiedliwych..

Słuchając i śpiewając kolędy zagłębmy się w kontemplację naszej świętej wiary katolickiej. Oto ludzie szamotają się poszukując formuł na wyeliminowanie wyrażenia „Boże Narodzenie”, stosują dziwolągi w rodzaju „najlepsze życzenia z okazji zmiany pór roku” (ciekawe dlaczego nie ślą kartek także wiosną, latem i na jesieni). Z czym oni walczą? Walczą z prawdą. Chrystus rzekł do Piłata: „Ja na to przyszedłem na świat, by dać świadectwo prawdzie”. A co na to rzekł poganin Piłat? „A co to jest prawda?”.

Tak. Wiara katolicka charakteryzuje się tym, że jej wyznawcy – w przeciwieństwie do innych religii – poszukują prawdy. I prawdę głoszą. Narodzenie, śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa to prawdy historyczne, bardziej udokumentowane niż nawet wiele wydarzeń z czasów najnowszych, np. z drugiej wojny światowej, gdzie po dziś dzień trwa kłótnia między historykami, naocznymi świadkami i znaleziskami archeologicznymi. Chrystus się narodził, został ukrzyżowany, umarł i zmartwychwstał, to nie podlega żadnej wątpliwości. Stosunek za lub przeciw wierze katolickiej nie jest więc debatą na temat wiarygodności słów Pisma Świętego na temat Pana Jezusa, lecz kwestią osobistej postawy: człowieka światłego, który wymagania Boże akceptuje, oraz ciemnego, który ani prawdy objawionej ani empirycznej uznać nie chce.

Dziecko, które w szkole potrafi poprawnie odpowiedzieć na wszystkie pytania, zwykliśmy nazywać mądrym. Zaś to, które nic nie umie, głupim. Bądźmy konsekwentni. Wiara katolicka poprawnie odpowiada na wszystkie dręczące człowieka pytania egzystencjalne. Nazwijmy ją uczciwie mądrą wiarą. Wiary odpowiadające błędnie (a więc niezgodnie ze stanem faktycznym) nazwijmy uczciwie wiarą głupimi. Oczywiście tak jak w szkole, tak i w życiu religijnym istnieje pewne spektrum stanów pośrednich, zajmowanych przez różne religie. Im bliższe są one wierze katolickiej, tym są mądrzejsze.

Wiara katolicka, oparta na prawdzie i inspirująca do zgłębiania prawdy, jest jedynym gwarantem postępu cywilizacyjnego ludzkości. Paganie od dawna zatracili poczucie potrzeby poznania prawdy w naukach społecznych, medycznych i ekonomicznych, a ostatnio także odrzucają poszukiwanie prawdy w naukach ścisłych, w tym technicznych. Stanęli więc na równi pochyłej, która doprowadzi ich do kolejnego upadku cywilizacyjnego, i to w ciągu kilkudziesięciu lat. Dlatego też obowiązkiem katolika, zwłaszcza młodego pokolenia, wobec ludzkości jest zdobywanie wiedzy i umiejętności, aby być przygotowanym do wyprowadzenia świata z zapaści, do której nieuchronnie zmierza.

Świętowanie Bożego Narodzenia to także powód do refleksji nad pracą i wypoczynkiem. Katolikowi nie przystoi postawa hedonistyczna, używania tego świata i spychania wykonywania potrzebnych prac

na innych. Św. Paweł Apostoł pisze ([1Kor6:9-10](#)) : „Czyż nie wiecie, że niesprawiedliwi nie posiadają królestwa Bożego? Nie łudźcie się! Ani rozpustnicy, ani bałwochwalcy, ani cudzołożnicy, ani rozwieżli, ani mężczyźni współżyjący z sobą (homoseksualiści), ani złodzieje, ani chciwi, ani pijacy, ani oszczercy, ani zdierycy nie odziedziczą królestwa Bożego.”

Dla katolika sumienna praca -- zawodowa i domowa -- ma szczególne znaczenie. Bóg polecił człowiekowi pracować już w ogrodzie Eden, w raju, ([Rodz2.15](#)) . Praca jest więc dla człowieka źródłem szczęścia. Po upadku człowieka ponowił ten nakaz ([Rodz3.17-19](#)) . O wadze pracy niech też świadczy to, że Bóg ostro potępia odpowiedzialnych za bezrobocie ([Amos8.4-8](#)) .

Syn Boży, Jezus Chrystus tego nakazu nie odwołuje. Przed uczynieniem cudów poleca człowiekowi spełnić choćby drobną czynność (napęłnić stągwie wodą, zarzucić sieci). W wielu przypowieściach odwoływał się do pracy ludzkiej ([Mt13.1-8](#)), ([Mt20.1-15](#)), ([Mt21.28-32](#)). Potępia leniwe sługi, pijące pod nieobecność pana. Każę sumienne wykorzystywać z pożytkiem swe talenty ([Mt25.14-30](#)). Święty Apostoł Paweł pisze, że kto nie chce pracować, nie powinien jeść ([2Tes3.10](#)) .

Człowiek nie jest jednak w stanie sam zapewnić sobie utrzymania, choćby zawsze starał się pracować na miarę swych możliwości. Ani małe dziecko, ani starzec, chory ani ludzie w innych sytuacjach przymusowego zaniechania pracy nie mogą sami się utrzymać. Dlatego Bóg dał też człowiekowi inne, uzupełniające prawa: prawa więzi rodzinnych: „Czcij ojca swego i matkę swoją, aby ci się dobrze powodziło, abyś długo żył na ziemi”. Prawo więzi rodzinnej rozciąga się na naród, na cały ludzki ród. Dlatego święta Bożego Narodzenia to także święta rodzinne. To Chrystus Zbawiciel oświecił całą ludzkość, by na fundamencie rodziny budować swoją przyszłość. Rodząc się w stajni nie bazował na zgromadzonym kapitale, na akcjach i obligacjach, lokatach bankowych, lecz na niezmiernym potencjale miłości rodzicielskiej.

Nie można zapominać, że Bóg nakazał także odpoczywać, święcić dzień Święty. Sześć dni będziesz pracować, ale dnia siódmego – w niedzielę – dasz odpoczynek sobie, twemu wołowi, twej żonie, niewolnikowi, pracownikowi. Dziś panami gospodarki są ludzie nie respektujący Dekalogu. Ich pracownicy pod groźbą wyrzucenia z pracy muszą pracować w niedziele i święta. Miejmy my katolicy dla nich litość i nie chodźmy do sklepów w dni poświęcone Bogu. Jeśli tym biednym ludziom nie jest dane odpocząć w domu, to niech mimo to zgodnie z Bożym nakazem odpoczywają - w swym miejscu pracy. Zwłaszcza w Boże Narodzenie.

Pamiętajmy więc, że święta Bożego Narodzenia wyznaczają granicę między ciemnościami świata pogańskiego a promienną światłością katolickiej wiary. Są zarazem drogowskazem na przyszłość dla całej ludzkości: „Tak jak podpowiada serce, my Ci Jezy damy, modły, pracę, abstynencję, znak, że Cię Kochamy” całym naszym sercem, całym naszym umysłem, wszystkim, co czynimy.

1. BÓG SIĘ RODZI

1. **Bóg się rodzi**, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony.
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony.
Wzgardzony, okryty chwałą,
Śmiertelny Król nad wiekami;
A Słowo ciałem się stało
i mieszkało między nami.
2. Cóż masz, niebo, nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście twoje,
wszedł między lud ukochany,
dzieląc z nim trudy i znoje.
Niemają cierpień, niemają,
żeśmy byli winni sami;
A Słowo ciałem się stało
i mieszkało między nami.
3. W nędznej szopie urodzony,
Żłób Mu za kolebkę dano.
Cóż jest, czym był otoczony?
Bydło, pasterze i siano.
Ubodzy, was to spotkało,
Witać Go przed bogaczami;
A Słowo ciałem się stało
i mieszkało między nami.
4. Potem i króle widziani
cisną się między prostotą,
niosąc dary Panu w dani;
mirrę, kadzidło i złoto.
Bóstwo to razem zmieszało
z wieśniaczymi ofiarami.
A Słowo ciałem się stało
i mieszkało między nami.
5. Podnieś rękę, Boże Dziecię!
Błogosław Ojczyznę miłą.
W dobrych radach, w dobrym bycie,
Wspieraj Jej siłę Swą siłą,
Dom nasz i majątność całą
i wszystkie wioski z miastami!
A Słowo ciałem się stało
i mieszkało między nami.

tekst: F. Karpiński XVIII w (1792), melodia: (Miod)

2. CICHA NOC

1. **Cicha noc**, święta noc

pokój niesie ludziom wszem,
a u żłóbka Matka Święta
czuwa cała uśmiechnięta,
nad Dzieciątka snem,
nad Dzieciątka snem.

2. Cicha noc, święta noc.
Pastuszkowie od swych trzód
biegną wielce zadziwieni
za anielskim głosem pieni,
gdzie się spełnił cud,
gdzie się spełnił cud.
3. Cicha noc, święta noc.
Narodzony Boży Syn,
Pan wielkiego majestatu
niesie dziś całemu światu
odkupienie win,
odkupienie win.
4. Cicha noc, święta noc.
Jakiż w tobie dzisiaj cud.
W Betlejem Dziecina święta
wznosi w górę swe rączęta,
błogosławi lud,
błogosławi lud.
5. Cicha noc, święta noc.
Przez małżeństwo na świat Bóg
przyszedł jako maleńka dziecina,
świętą by była każda rodzina,
twierdzą zaś każdy próg,
twierdzą domu próg.

tekst: J. Mohr, 1818, tłum; melodia: F. X. Gruber, 1818

3. LULAJŹE JEZUNIU

1. **Lulajże Jezuniu** moja perełko,
Lulaj ulubione me pieścidełko

Ref.:

Lulajże Jezuniu, lulajże lulaj!
A Ty Go, matulu, z płaczu
utulaj

2. Zamknijże znużone płaczem powieczki,
Utulże zemdlone łkaniem usteczki.***Ref.**
3. Lulajże, przyjemna oczom gwiazdeczko,
Lulaj, najśliczniejsze świata
słoneczko.***Ref.**
4. Lulajże, piękniuchny mój Aniołeczku,
Lulajże, wdzięczniuchny świata

Kwiateczku. *Ref.

5. Lulajże, Różyczko najzdobniejsza,
Lulajże Liliżko najprzyjemniejsza. *Ref.
6. My z Tobą, tam w niebie, spocząć
pragniemy,
Ciebie, tu na ziemi, kochać
będziemy. *Ref.

kol.dom.tekst: XVIII w mel: (Past,Miod.)

4. WŚRÓD NOCNEJ CISZY

1. **Wśród nocnej ciszy** głos się rozchodzi:
Wstańcie, pasterze, Bóg się nam rodzi!
Czym prędzej się wybierajcie,
Do Betlejem pośpieszajcie
Przywitać Pana.
2. Poszli, znaleźli Dzieciątka w żłobie
Z wszystkimi znaki danymi sobie.
Jako Bogu cześć Mu dali,
A witając zawołali
Z wielkiej radości:
3. Ach, witaj Zbawco z dawna żądany,
Cztery tysiące lat wyglądanym.
Na Ciebie króle, prorocy
Czekali, a Tyś tej nocy
Nam się objawił.
4. I my czekamy na Ciebie, Pana,
A skoro przyjdiesz na głos kapłana,
Padniemy na twarz przed Tobą,
Wierząc, żeś tu swą Osobą
z Ciałem jest i z Krwią.
5. Dołączymy się wszystkimi głosy
Do pień aniołów brzmiących w niebiosy:
Chwała Bogu w wysokości,
a ludziom na tej niskości
pokój niech będzie.

tekst: zw.1-3 - XVIII w, zw.4-5 XXw mel: (Miod.)

5. PRZYBIEŻELI DO BETLEJEM

1. **Przybieżeli do Betlejem** pasterze,
Grając skocznie Dzieciąteczku na lirze.

Ref.:

Chwała na wysokości,
Chwała na wysokości,

A pokój na ziemi.

2. Oddawali swe ukłony w pokorze
Tobie z serca ochetnego, o Boże! *Ref.
3. Anioł Pański sam ogłosił te dziwy,
Których oni nie słyszeli, jak żywi. *Ref.
4. Dziwili się napowietrznej muzyce,
I myśleli, co to będzie za Dziecię? *Ref.
5. Oto mu się wół i osioł kłaniają,
Trzej królowie podarunki oddają. *Ref.
6. I Anieli gromadami pilnują,
Panna czysta wraz z Józefem piastują.
*Ref.
7. Poznali Go Mesjaszem być prawym,
Narodzonym dzisiaj Panem łaskawym.
*Ref.

tekst: XVII w mel: (Past. Miod.)

6. DZISIAJ W BETLEJEM

1. **Dzisiaj w Betlejem**, dzisiaj w Betlejem
Wesoła nowina:
Że Panna Czysta, że Panna Czysta
Porodziła syna *Ref.
2. Maryja Panna, Maryja Panna
Dzieciątka piastuje;
I Józef Święty, i Józef Święty
Ono pielęgnuje. *Ref.
3. I trzech królowie, i trzech królowie
Od wschodu przybyli;
I dary Panu, i dary Panu
Kosztowne złożyli. *Ref.
4. Pójdźmy też i my, pójdźmy też i my
Przywitać Jezusa,
Króla nad króle, Pana nad pany,
Uwielbić Chrystusa ! *Ref.
5. Choć w stajeneczce, choć w stajeneczce
Panna Syna rodzi,
przecież On wkrótce, przecież On
wkrótce
ludzi oswobodzi. *Ref.
6. Bądźże pochwalon, bądźże pochwalon
dziś, nasz wieczny Panie,
któryś złożony, któryś złożony
na zielonym sianie. *Ref.
7. Bądź pozdrowiony, bądź pozdrowiony,
Boże nieskończony,

sławimy Ciebie, sławimy Ciebie,
Boże niezmierny. *Ref.

Ref.:

Chrystus się rodzi, nas
oswobodzi!
Anieli grają, króle witają,
Pasterze śpiewają, bydłęta
klękają-
Cuda, cuda ogłaszają!

tekst: i mel: z XVII wieku (Siedl1)

7. MIZERNA, CICHA

1. **Mizerna, cicha**, stajenka licha,
Pełna niebieskiej chwały.
Oto leżący, na sianku śpiący
W promieniach Jezus mały.
2. Nad nim anieli w locie stanęli
I pochyleni klęczą
Z włosy złotymi, z skrzydły białymi,
Pod malowaną tęczę.
3. Wielkie zdziwienie, wszelkie stworzenie,
Cały świat orzeźwiony.
Mądrość Mądrości, Światłość Światłości,
Bóg - Człowiek tu wcielony.
4. Śpi jeszcze senne Dziecię promienne
W ciszy ubogiej strzechy;
Na licach białych, na ustach małych
Migają się uśmiechy.
5. Lulaj Dziecino, lulaj ptaszyno,
Nasze umiłowanie;
Gdy się rozbudzi w tej rzeszy ludzi,
Zbawienie nam się stanie.
6. Oto Maryja, czysta lilija,
Józef Boga sławiący
Stoją przed nami, przed pastuszkami
Tacy uśmiechający.
7. I oto mnodzy ludzie ubodzy
Radzi oglądać Pana.
Pełni natchnienia, pełni zdziwienia
Upadli na kolana.
8. Jako w kościele, choć ludzi wiele,
Cisza pobożna wieje.
Oczy się rosą, dusze się wznoszą,
Płyną w serca nadzieje.
9. Hej! Ludzie prości! Bóg z nami gości.
Skończony czas niedoli;

On daje siebie, chwała na niebie,
Pokój ludziom dobrej woli.

10. Długo czekali, długo wzdychali,
Aż niebo rozgorzało;
Bóg w swej litości przebacza złości.
Słowo się Ciałem stało.
11. Radość na ziemi, Bóg nad wszystkimi
Dzień czyni z mroków nocnych.
Czeluść zawarta, upadek czarta
Króluj Pan wszechmocny.

tekst: Teofil Lenartowicz (Kel.), XIX w mel: (Zbiór ks. J.W.)

8. MĘDRCY ŚWIATA

1. **Mędrcy świata**, monarchowie,
gdzie spiesznie dążycie?
Powiedzcież nam, trzej Królowie,
chcecie widzieć Dziecię?
Ono w żłobie nie ma tronu
i berła nie dźwierży,
a prorocstwo Jego zgonu
Już się w świecie szerzy.
2. Mędrcy świata, złość okrutna
Dziecię prześladowuje,
wieść okropna, wieść to smutna,
Herod spisek knuje.
Nic monarchów nie odstrasza,
do Betlejem spieszą,
gwiazda Zbawcę im ogłasza,
nadzieją się cieszą.
3. Przed Maryją stają społem,
niosą Panu dary.
Przed Jezusem biją czołem,
składają ofiary.
Trzykroć szczęśliwi Królowie,
któż wam nie zazdrości?
Cóż my damy, kto nam powie,
pałając z miłości?
4. Tak jak podpowiada serce,
Jezu, my Ci damy
modły, pracę, abstynencję,
znak, że Cię kochamy.
To kadzidło, mirrę, złoto
niesiem Jezu szczerze.
Co dajemy Ci z ochotą
od nas przyjm w ofierze.

tekst: s.b. (zw.1-3) mel: ks. Z. Odegiwicz (Siedl1)

9. GDY ŚLICZNA PANNA

1. **Gdy śliczna Panna** Syna kołysała,
z wielkim weselem tak Jemu śpiewała:
Li li li laj, moje Dzieciąteczko,
Li li li laj, śliczne Paniąteczko.
2. Wszystko stworzenie, śpiewaj Panu
swemu,
pomóż radości wielkiej sercu memu.
Li li li laj, wielki królewicu,
Li li li laj, niebieski dziedzicu!
3. Sypcie się z nieba, śliczni aniołowie,
śpiewajcie Panu, niebiescy duchowie:
Li li li laj, mój wonny kwiateczku,
Li li li laj, w ubogim żłóbeczku.
4. Cicho, wietrzyku, cicho południowy.
Cicho powiewaj, niech śpi Panicz nowy.
Li, li, li, laj, mój wdzięczny Synaczku,
Li, li, li, laj, miluchny Robaczku.
5. Łączcie się w dziękach, wszystkie
ziemskie dzieci.
Niechaj się miłość w sercu waszym nieci.
Li li, li li, laj, drogi Zbawicielu,
Li li, li li, laj, nasz Odkupicielu!
6. Bogu bądź chwała, Ojcu i Synowi
i im równemu Świętemu Duchowi.
Li li, li li, laj, Boże nasz wieczysty
Li li, li li, laj, Jedyne Troisty

tekst: i mel: pocz. XVIII w.

10. GDY SIĘ CHRYSZTUS RODZI

1. **Gdy się Chrystus rodzi** i na świat
przychodzi,
Ciemna noc w jasności promienistej
brodzi;
Aniołowie się radują, pod niebiosy
wyspiewują:
Ref.:
Gloria, gloria, gloria in
excelsis Deo.
2. Mówią do pasterzy, którzy trzód swych
strzegli,
Aby do Betlejem czym prędzej pobiegli,
Bo się narodził Zbawiciel, wszego świata
Odkupiciel. *Ref.

3. O, niebieskie Duchy i Posłowie nieba,
Powiedzcież wyraźniej, co nam czynić
trzeba,
Bo my nic nie pojmujemy, ledwo od
strachu żyjemy. *Ref.
4. Idźcie do Betlejem, gdzie Dziecię
zrodzone,
W pieluszki powite, w żłobie położone;
Oddajcie mu pokłon Boski, on osłodzi
wasze troski. *Ref.
5. A gdy pastuszkowie wszystko zrozumieli,
Zaraz do Betlejem śpieszno pobieżeli
I zupełnie tak zastali jak Anieli im
zeznali: *Ref.
6. A stanąwszy w miejscu pełni zadumienia,
Iż się Bóg tak zniżył do swego
stworzenia,
Padli przed Nim na kolana i uczcili swego
Pana: *Ref.
7. Wreszcie kiedy pokłon Panu już oddali,
Z wielką wesołością do swych trzód
wracali,
Że się stali być godnymi Boga widzieć na
tej ziemi: *Ref.

tekst: i mel: z XVII wieku (Miod)

11. ANIOŁ PASTERZOM MÓWIŁ

1. **Anioł pasterzom mówił:**
Chrystus się wam narodził.
W Betlejem, nie bardzo podłym mieście,
narodził się w ubóstwie
Pan wszego stworzenia.
2. Chcąc się dowiedzieć tego
poselstwa wesołego,
bieżeli do Betlejem skwapliwie.
Znaleźli Dziecię w żłobie,
Maryję z Józefem.
3. Taki Pan chwały wielkiej,
uniżył się Wysoki,
pałacu kosztownego żadnego
nie miał zbudowanego
Pan wszego stworzenia.
4. O dziwne narodzenie,
nigdy niewysławione!
Poczęła Panna Syna w czystości,
porodziła w całości

Panieństwa swojego.

5. Już się ono spełniło,
co pod figurą było:
Arona różdżka ona zielona
stała się nam kwitnąca
i owoc rodząca.
6. Słuchajcież Boga Ojca,
jako wam Go zaleca:
Ten ci jest Syn najmilszy, jedyny,
w raju wam obiecany,
Tego wy słuchajcie.
7. Bogu bądź cześć i chwała,
która by nie ustała,
jak Ojcu, tak i Jego Synowi
i Świętemu Duchowi,
w Trójcy jedynemu.

Angelus pastoribus (XI w), tłum: XVI w, melodia: (Miod)

12. A CÓŻ Z TĄ DZIECINĄ

1. **A cóż z tą Dzieciną** będziemy czynili,
pastuszkowie mili,
że się nam kwili?
Zaśpiewajmy Mu wesoło
i obróćmy się z Nim w koło,
li, li, li, li, li.
2. Podobno Dzieciątko, że głodne, płacze,
dlatego tak z nami nierado skacze,
więc ja Mu dam kukielczkę
i maselka osełczkę,
li, li, li, li, li.
3. Alibo Dziecięciu w dudki zagrajmy
i na piszczałczkach rozweselajmy:
li li li li, moje dudki,
skacz, robaczku mój malutki,
li li li li li.

kol.dom. tekst: XVII/XVIII w.

13. JAM JEST DUDKA

1. **Jam jest dudka** Jezusa małego,
będę Mu grał z serca uprzejmego.
Ref.:
Graj, dudka, graj, graj Panu,
graj.
2. Zagram Panu w kozłowe dudeczki

dla Jezusa i dla Panienczki. *Ref.

3. Na piszczałce i na multaneczkach,
na bandurze, ba, i na skrzypeczkach.
*Ref.
4. Na fujarze, na głośnym cymbale,
na organkach, na starym regale. *Ref.

14. JEZUS MALUSIEŃKI

1. **Jezus malusieńki** leży wśród stajenki.
Płacze z zimna, nie dała Mu matusia
sukienki.
2. Bo uboga była, rąbek z głowy zdjęła,
W który dziecię uwinąwszy, siankiem Je
okryła.
3. Nie ma kolebeczki, ani poduszeczki.
We żłobie Mu położyła siana pod
głoweczki.
4. Gdy dziecina kwili, patrzy w każdej
chwili
Na Dzieciątko Boskie w żłóbku, oko Jej
nie myli.
5. Panienska truchleje, a mówiąc łyzy leje:
O mój synu! Wola Twoja, nie moja się
dzieje.
6. Tylko nie płacz, proszę, bo żalu nie
zniosę.
Dosyć go mam z męki Twojej, którą w
sercu noszę.
7. Pokłon Mu oddajmy, Bogiem Go
wyznajmy.
Przyjście Króla Zbawiciela ludziom
ogłaszajmy.

kol.dom.tekst: XVII w mel: (Past,Miod.)

15. ACH, UBOGI ŻŁOBIE

1. **Ach, ubogi żłobie**, cóż ja widzę w tobie?
Droższy widok, niż ma niebo, w
maleńkiej osobie.
2. Zbawicielu drogi, takżeś to ubogi
Opuściłeś śliczne niebo, obrałeś barłogi.
3. Czyżeś nie mógł sobie, w największej
ozdobie
Obrać pałacu drogiego, nie w tym leżeć
żłobie?

4. Gdy na świat przybywasz, grzechy z niego zmywasz;
A na zmycie tej sprośności gorzkie łzy wylewasz.
5. Któż tu nie struchleje, wszystek nie zdrętwieje?
Któż Cię widząc płaczącego łzą się nie zaleje?

tekst: XVIII (Miod.), melodia: P. Studziński

16. A WCZORA Z WIECZORA

1. **A wczora z wieczora**, z niebieskiego dwora
Przyszła nam nowina: Panna rodzi Syna.
2. Boga prawdziwego, nieogarnionego.
Za wyrokiem Boskim, w Betlejem żydowskim.
3. Pastuszkowie mali w polu wtenczas spali,
Gdy Anioł z północy światłość z nieba toczy.
4. Chwałę oznajmując, szopę pokazując,
Chwałę Boga tego, dziś nam zrodzonego.
5. "Tam Panna Dzieciątko, miłe Niemowlątko,
Uwija w pieluszki, pośpieszcie pastuszki!"
6. Natychmiast pastuszy śpieszą z całej duszy.
Weseli bez miary, niosą z sobą dary.
7. Mądrości drухowie, z daleka królowie,
Pragną widzieć swego Stwórcę Przedwiecznego.
8. Dziś Mu pokłon dają w ciele oglądają.
Každy się dziwuje, że Bóg nas miłuje.
9. I my też pośpieszmy, Jezusa ucieszmy
Ze serca darami: modlitwą, cnotami.

tekst: XVII w, melodia: (Miod)

17. DO SZOPY

1. **Do szopy**, hej pasterze,
do szopy, bo tam cud.
Syn Boży w żłobie leży,

by zbawić ludzki ród.

Ref.:

Śpiewajcie aniołowie,
pasterze grajcie Mu.
Kłaniajcie się Królowie,
nie budźcie Go ze snu.

2. Ten Bóg przedwiecznej chwały,
Bóg godzien wszelkiej czci.
Patrz, w szopie tej zbutwiałej,
jak słodko On tu śpi. ***Ref.**
3. On, Ojcu równy w Bóstwie,
opuszcza niebo swe.
A rodzi się w ubóstwie
i cierpi wszystko złe. ***Ref.**
4. Padnijmy na kolana,
to Dziecię, to nasz Bóg.
Uczcijmy niebios Pana,
miłości złożmy dług. ***Ref.**

tekst: i mel: pocz. XX w.

18. BRACIA, PATRZCIE JENO

1. **Bracia, patrzcie jeno**, jak niebo goreje!
Znać, że coś dziwnego w Betlejem się dzieje.
Rzućmy budy, warty, stada,
niechaj nimi Pan Bóg włada,
a my do Betlejem.
2. Patrzcie, jak tam gwiazda światłem swoim miga;
Pewno do uczczenia Pana swego ściga.
Krokiem śmiałym i wesołym
śpieszmy i uderzmy czołem
przed Panem w Betlejem.
3. Wszakże powiedziałem, że cuda ujrzymy:
Dziecię, Boga świata, w żłobie zobaczymy.
Patrzcie jak biednie okryte
w żłóbku Panię znakomite
w szopie przy Betlejem.
4. Jak prorok powiedział: Panna zrodzi Syna,
Dla ludu całego szczęśliwa nowina;
Nam zaś radość w tej tu chwili,
gdyśmy Pana zobaczyli
w szopie przy Betlejem.

kol.dom.tekst: wg Teofila Klonowskiego, tłum; melodia: Dąbrowski, wg Teofila Klonowskiego

19. HEJ W DZIEŃ NARODZENIA

1. **Hej w dzień Narodzenia** Syna Jedynego
Ojca Przedwiecznego, Boga prawdziwego
Wesoło śpiewajmy, chwałę Bogu dajmy.
Hej kolęda, kolęda!
2. Panna porodziła niebieskie Dzieciątko,
W żłobie położyła małe Pacholątko.
Pasterzom anieli o tym powiedzieli.
Hej kolęda, kolęda!
3. Skoro pastuszkowie o tym usłyszeli,
Zaraz do Betlejem czym prędzej bieżeli.
Witają Dzieciątko, małe Pacholątko.
Hej kolęda, kolęda!
4. Wół i osioł przed Nim klęczą na
kolanach.
Aniołowe swego adorują Pana.
Pasterze śpiewają, na multankach grają.
Hej kolęda, kolęda!

kol.dom.tekst: XVII/XVIII w mel: (Miod. 1843)

20. PASTERZE MILI, COŚCIE WIDZIELI

1. **Pasterze mili, coście widzieli?**
Widzieliśmy małego Jezusa
narodzonego,
Syna Bożego,
Syna Bożego.
2. Co za pałac miał, gdzie gospodą stał?
Szopa bydłu przyzwoita i to jeszcze źle
pokryta,
Pałacem była,
Pałacem była.
3. Jakie łóżeczko miał Paniąteczko?
Marmur twardy, żłób kamienny; na tym
depozyt zbawienny
Spoczywał łożu,
Spoczywał łożu.
4. Co za obicie miało to Dziecię?
Wisząc spod strzech pajęczyna, Boga i
Maryi Syna
Obiciem była,

Obiciem była.

5. W jakiej odzieży Pan nieba leży?
Za purpurę, perły drogie, ustroiła Go w
ubogie,
Pieluszki nędza,
Pieluszki nędza.
6. Czyli w wygodach, czy spał w
swobodach?
Na barłogu, ostrym sianie, delikatne spało
Panię,
A nie w łabędziach,
A nie w łabędziach

tekst: XVIII w (Miod) mel: P. Studziński

21. PÓJDŹMY WSZYSCY DO STAJENKI

1. **Pójdźmy wszyscy do stajenki,**
Do Jezusa i Panienki!
Powitajmy małego
I Maryję, Matkę Jęgo.
2. Witaj, Jezu ukochany,
Od Patryjarchów czekany,
Od Proroków ogłoszony,
Od narodów upragniony.
3. Witaj, Dziecineczko w żłobie.
Wyznajemy Boga w Tobie,
Coś się narodził tej nocy,
Byś nas wyrwał z czarta mocy.
4. Witaj, Jezu, nam zjawiony.
Witaj, dwakroć narodzony,
Raz z Ojca przed wieków wiekiem,
A teraz z Matki człowiekiem.
5. Któż to słyszał takie dziwy?
Tyś człowiek i Bóg prawdziwy.
Ty łączysz w boskiej osobie
Dwie natury różne sobie.
6. Tyś świat stworzył, a świat Ciebie
Nie poznał, mając wśród siebie;
Idziesz dla jego zbawienia,
On Ci odmawia schronienia.
7. Za to u świata ubogich,
Ale w oczach Twoich drogich,
Pastuszków, którzy czuwali,
Wzywasz, by Cię przywitani.
8. O, szczęśliwi pastuszkowie,
Któż radość waszą wypowie?

- Czego ojcowie żądali,
Wyście pierwsi oglądali.
9. Obietnica w raju dana
Dziś została wykonana.
Boże, jakżeś miłosierny,
W darach hojny, w słowach wierny.
10. Spraw to, Jezu, Boskie Dziecię,
Niech Cię kochamy nad życie.
Niech miłością odwdzięczamy
Miłość, której doznawamy.

tekst: (Miod.) mel: (Siedl 1)

22. TRIUMFY KRÓLA NIEBIESKIEGO

- Triumfy Króla niebieskiego**,
zstąpiły z nieba wysokiego.
Pobudziły pasterzów,
dobytku swego stróżów... śpiewaniem.
- Chwała bądź Bogu w wysokości,
a ludziom pokój na niskości.
Narodził się Zbawiciel,
dusz ludzkich Odkupiciel... na ziemi.
- Zrodziła Maryja Dziewica
wiecznego Boga bez rodzica,
by nas z piekła wybawił,
a w niebieskich postawił... pałacach.
- Pasterze w podziwieniu stają,
triumfu przyczynę badają,
co się nowego dzieje,
że tak światłość jaśnieje... nie wiedzą
- Że to Bóg, gdy się dowiedzieli,
swej trzody w polu odbieżeli,
śpiesząc na powitanie
Do Betlejemskiej stajni... Dzieciątka.
- Niebieskim światłem oświeceni,
pokornie przed nim uniżeni,
Bogiem Go być prawdziwym
z serca afektem żywym... wyznają.
- I które mieli z sobą dary
Dzieciątka dają na ofiary:
przyjmij, o Narodzony
nas i dar przyniesiony... z ochotą.

tekst: XVII w (Miod.) mel: (Siedl.2)

23. ZAGRZMIAŁO, RUNĘŁO

- Zagrzmiało, runęło** w Betlejem ziemia.
Nie było, nie było Józefa w domu.
- Kędy żeś, Kędy żeś, Józefie, bywał?
W Betlejem, w Betlejem Dzieciątku
śpiewał.
- Wół z osłem, wół z osłem przed Nim
klękali,
Bo swego, bo swego Stwórcę poznali.
- Beczący, ryczący Panu śpiewali.
Pasterze, pasterze w multanki grali.
- Chwała Tobie, chwała Tobie, nasz
wieczny Panie.
Bez Ciebie, bez Ciebie nic się nie stanie.

24. Z NARODZENIA PANA

- Z narodzenia Pana** dzień dziś wesoły.
Wyśpiewują chwałę Bogu żywoży.
Radość ludzi wszędy płynie,
Anioł budzi przy dolinie
Pasterzy, co paśli pod borem woły.
- Wypada wśród nocy ogień z obłoku.
Dumają pasterze przy tym widoku.
Każdy pyta, co się dzieje,
Czy nie świta, czy nie dnieje,
Skąd ta łuna bije, tak miła oku?
- Ale gdy anielskie głosy słyszeli,
Zaraz do Betlejem prosto bieżeli.
Tam witali w żłobie Pana,
Poklękali na kolana
I oddali dary, co z sobą wzięli.
- Potem wykrzyknęli w głos na przemiany,
Że Jezus maleńki na świat wydany.
Niech ci Panie od nas chwała,
Nie ustanie wiecznie trwała;
Żyj nam Zbawicielu z nieba zesłany.
- Odchodzą z Betlejem pełni wesela,
Że już Bóg wysłuchał próśb Izraela.
Gdy tej nocy to widzieli,
Co prorocy widzieć chcieli,
W ciele ludzkim Boga i Zbawiciela
- I my z pastuszkami dziś się radujmy.
Chwałę z aniołami wraz wyśpiewujmy,
Bo ten Jezus, z nieba dany,
Weźmie nas między niebiany,
Tylko Go z całego serca miłujmy!

tekst: ? mel: (Miod. d)

25. WESOŁĄ NOWINĘ

1. **Wesołą nowinę**, bracia, słuchajcie.
Niebieską Dziecinę ze mną witajcie.

Ref.:

Jak miła ta nowina!
Mów, gdzie jest ta Dziecina,
Byśmy tam pobieźeli
i ujrzeli.

2. Bogu chwałę wznoszą na wysokości,
pokój ludziom głoszą duchy światłości.
***Ref.**

3. Panna nam powiła Boskie Dzieciątko,
pokłonem uczciła to Niemowlątko.
***Ref.**

4. Którego zrodziła, Bogiem uznała,
i Panną, jak była, Panną została.
***Ref.**

5. Ubodzy pasterze pierwsi przybyli,
Jezusowi Panu pokłon złożyli.
***Ref.**

6. Czyste swoje serca w dani oddali,
szczęśliwi do swoich rodzin wracali.
***Ref.**

7. Gwiazda osobliwa Królom świeciła,
do Bożej Dzieciny ich sprowadziła.
***Ref.**

tekst: ? mel: Józef Wygrzewalski (Siedl 1)

26. W ŻŁOBIE LEŻY

1. **W żłobie leży**, któż pobieży
Kolędować małemu
Jezusowi Chrystusowi
Dziś nam narodzonemu?
Pastuszkowie przybywajcie,
Jemu wdzięcznie przygrywajcie
Jako Panu naszemu!

2. My zaś sami z piosneczkami
Za wami pospieszymy.
I tak tego maleńkiego
Niech wszyscy zobaczymy:
Jak ubogo narodzony,
Płacze w stajni położony,
Więc go dziś ucieszymy.

3. Naprzód tedy, niechaj wszędy

Zabrzmi świat w wesołości,
Że posłany nam jest dany
Emmanuel w niskości!
Jego tedy przywitajmy,
Z aniołami zaśpiewajmy:
Chwała na wysokości!

4. Witaj, Panie, cóż się stanie,
Że rozkosze niebieskie
Opuściłeś, a zstąpiłeś
Na te niskości ziemskie?
"Miłość moja to sprawiła,
By człowieka wywyższyła
Pod nieba empiryjskie."
5. Przecz w żłobeczku, nie w łódeczku,
Na siankuś położony,
Przecz z bydlęty, nie z panięty
W stajni jesteś złożony.
"By człek sianu przyrównany,
Grzesznik bydlęciem nazwany
Przeze Mnie był zbawiony."
6. Twoje państwo i poddaństwo
Jest świat cały, o Boże!
Tyś polny kwiat. Czemuż Cię świat
Przyjąć nie chce, choć może?
"Bo świat doczesne wolności
Zwykł jest kochać. Mnie zaś w złości
Ściele krzyżowe łoże."
7. W Ramie głosu pod niebiosa
Wzbijają się Racheli,
Gdy swe syny bez przyczyny
W krwawej widzi kąpieli.
"Większe Mnie dla nich kąpanie
W krwawym czeka oceanie,
Skąd niebo będą mieli".
8. Trzej Królowie, monarchowie
Wschodni kraj opuszczają.
Serc ofiary z trzema dary
Tobie, Panu oddają.
"Darami się kontentuję.
Bardziej serca ich szacuję,
Za co niech niebo mają."

tekst: XVII w (prawdop. Śl. B. x. P. Skargi) mel: (Miod.)

27. W DZIEŃ BOŻEGO NARODZENIA

1. **W dzień Bożego Narodzenia**
Radość wszelkiego stworzenia,
Aniołowie się radują,

- Jezusowi wyśpiewują, wyśpiewują.
- Niesłychana to nowina,
Panna porodziła Syna,
Syna Jednorodzonego,
Boga Ojca niebieskiego, niebieskiego.
 - To Anieli oznajmują,
Do Betlejem pokazują,
Gdzie narodził się Zbawiciel,
Wszego świata Odkupiciel, Odkupiciel.
 - Gdy pasterze usłyszeli,
Do stajenki pobieźeli,
Dzieciąteczku się kłaniają,
Podarunki oddawają, oddawają.

kol.dom.tekst: XVII w mel: Szumlański (Sol.)

28. HOLA, HOLA, PASTERZE Z POLA

- Hola, hola, pasterze z pola**
idźcie, Pana witajcie,
a co macie, to dajcie!
Wołają aniołowie:
"Pójdźcie mili bratkwie!"

Ref.:

Gloria, Gloria, Gloria!
Niech żyje Pan Jezus
Dziecina!

- Hola, hola, pasterze z pola!
Pójdźcie przywitać Pana,
padajcie na kolana,
oddajcie Mu swe dary,
z serc uprzejmych ofiary.
***Ref.**
- Hola, hola, pasterze z pola!
Anieli Mu śpiewają,
że Pan wielki, znać dają.
Wszyscy Pana witajcie,
a co macie, to dajcie.
***Ref.**
- Hola, hola, pasterze z pola!
Pójdźmy, pójdźmy z weselem
do tego, do Betlejem,
niech się ucieszy dusza
dla małego Jezusa.
***Ref.**

29. MY TEŻ PASTUSZKOWIE

- My też pastuszkowie,**
nie tylko królowie
na wozie, na wozie
jedziemy z kapelą,
niech nas rozweselą
na mrozie, na mrozie.
Graj, mówi Jezus, Bartku, swoje.
Stój, Dziecię, tylko bas wystroję
i smyczek, i smyczek.
- Bartos sobą troska,
że nie ma i włoska
na smyku, na smyku,
a nie myśląc wiele:
szast ogon kobyłe
do szyku, do szyku.
Jak zarżnie w swoje szalamaje,
aż Jezus paluszkami łaje:
powoli, powoli.
- Wach do swoich basów
przywiął sześć kielbasów
wesoło, wesoło.
Woś na swej oboi
wielkie figle stroi
nuż w koło, nuż w koło.
Ru ru ru -Wach na swoim basie,
dil dil dil -Krażel na kielbasie.
Ha sa sa, ha sa sa.

30. POWSTAŃCIE PASTERZE

- Powstańcie pasterze,** obudźcie ze snu.
Wśród ciszy tej nocy wam zrodził się
Bóg.
Z ust ludzkich miliarda usłyszy dziś świat
Anioła słów echo sprzed dwóch tysięcy
lat.

Ref.:

Gloria, Gloria, Gloria est in
excelsis Deo

- Pasterze popatrzcie na światła ów snop.
To dziecię postawi ciemnościom znak
stop.
Zrodzone w stajence, gdzie wół jest za
piec,
Drżąc z zimna rozgrzeje miliardy
ludzkich serc. ***Ref.**
- Złęknieni słyszycie Anielski ów chór,
Gdy pokój dla ziemi ogłasza zza chmur.
Lecz Maria i Józef spokojni są tak,
Bo w sercu swym noszą prorokom dany
znak. ***Ref.**

4. On zdrowie da chorym, a ślepy m wzrok da.
Szatana wypędzi, wyzwoli ze zła.
On życie umarłym przywróci przez cud.
On chlebem ugasi ciała i duszy głód.
***Ref.**
5. Przez ludzi niewdzięcznych wydany na krzyż,
Umarły zmartwychwstał. On żyje i dziś.
On wstąpił do Ojca, gdzie jest Jego tron,
I wróci powtórnie na głos niebiańskich tręb. ***Ref.**
6. Bo Bóg jest wszechmocny, choć złożon wśród sian.
Kłaniają się króle, bo on królów Pan.
Na kolana w szopie wół i osioł padł.
To że On i ich stworzył, każdy z nich wówczas zgadł. ***Ref.**
7. I my się nie bójmy tych, co łamią krzyż.
Bo nie ich jest wieczność, choć władzą są dziś.
Zła nie tolerujemy, ni herezji dróg.
Podążmy do szopy, bo tam nasz czeka Bóg! ***Ref.**
8. Pasterze mej Polski, pijaństwa już dość.
Maryja z Dzieciątkiem tam marznie na kość.
Wy tu pijani z diabłem dzielcie wspólny stół,
A w szopie śpiewa za was Dzieciątku osioł, wół. ***Ref.**
9. Miliardy kasuje monopolowy sklep,
A wielu rodzinom nie starcza na chleb.
W kościelne dzwony bijąc dziś Anioł wzywa was
Do powstania z nałogu ostatni może raz.
***Ref.**
10. Wśród kolęd czuwajmy, niech trzeźwy nasz śpiew
Odstraszy szatana, co ryczy jak lew.
Niech w wszystkich nie gorzały, lecz Ducha wstąpi moc.
Trzeźwości Tysiąclecie ogłośmy w Świętą Noc. ***Ref.**

tekst + mel: MAK

31. GDYBYŚ W ZIEMI KASZUBSKIEJ TO PANIE

1. **Gdybyś w ziemi kaszubskiej to Panie**
Narodził się, Ty Boży Maluchu,
Patrz, nie musiałyś leżeć na sianie.
Miętko Ty byś spoczywał na puchu.
2. Rodzić, mieszkać nie musiałyś w szopie,
Ciepłe miałbyś przy piecu łóžeczko.
Proboszcz sam by przybiegł, Boży Knopie,
Witać Ciebie wraz z Twoją Mateczką.
3. Ach, my byśmy ubrali Cię, Dziecię.
Nosić byś musiał czapę z barana.
Płaszcz z kaszubskiej chusty miałbyś,
przecie,
A ciepłym futerkiem podszywany.
4. Butki czerwone na małe stopy
Mocno lśniącymi gwoździami podbite.
Ci swe pasy oddaliby chłopcy,
Miałbyś Ty ubranie znakomite.
5. Jak Ty byś był u nas odkarmiony.
Białym chlebem z masłem, miodem rano
I delikatnym mięsem duszonym,
W obiad kaszą jęczmienną polaną.
6. Warzywami gęsi ud przybrany,
Tłusta wuszta, naleśniki złote,
Trzy śmietankowego mleka dzbany.
Jezu, miałbyś na wszystko ochotę.
7. Serce byśmy Ci ofiarowali.
Patrz, z nas każdy byłby już pobożny.
Na kolana byśmy upadali,
Wolni od uczynków grzesznych,
zdrotnych.
8. Nie podpalałyby stodoły sztubak,
Nikt pijany nigdy by nie chodził,
Gdybyś był się Chryste na Kaszubach,
Gdybyś tylko u nas się narodził.
9. *Hej, Kaszubi, pieśń aniołów z Nieba
Głosi, że wam Bóg się dziś narodził.
Coście rzekli, to wam czynić trzeba
Mi w mych braciach, co wam Bóg
nagodzi.*

"Kaschubisches Weihnachtslied" z 1932 rP von Werner Bergengruen, tłum. z niem. +9 zw. MAK

32. NARODZIŁ SIĘ JEZUS CHRYSTUS

1. **Narodził się Jezus Chrystus**, bądźmy weseli.

Chwałę Mu na wysokości nucą anieli:

Ref.:

Gloria, gloria in excelsis Deo.
Gloria, gloria in excelsis Deo.

2. Na kolana wół i osioł przed Nim klękają.
Jego swoim Stworzycielem, Panem
uznają.***Ref.**
3. Pastuszkowie przybiegają na znak im
dany.
Cześć oddają i witają Pana nad
Pany.***Ref.**
4. Trzej Królowie przyjechali z wielkimi
dary.
Złoto, mirra i kadzidło, oto ofiary.***Ref.**
5. I my także chwałę dajmy Dzieciątku temu
Jako Panu nieba, ziemi, Zbawcy
naszemu.***Ref.**

tekst: ? mel: (Miod)

33. OJ, MALUŚKI, MALUŚKI

1. **Oj, Maluśki, Maluśki**, Maluśki kieby
rękawicka,
alboli też jakoby jakoby, kawalecek
smycka.
La la la,
Śpiewajcie i grajcie Mu, małemu,
małemu
2. Oj nie lepiej by Tobie, by Tobie siedzieć
było w niebie,
wszak Twój Tatuś kochany, kochany nie
wyganiał Ciebie. *La...*
3. Tam se w niebie spijałeś, spijałeś słodkie
małmazyje,
tu się Twoja gębusia, gębusia łez gorzkich
napije. *La...*
4. Tam kukielki jadałeś, jadałeś z
czarnuszką i miodem,
tu się musisz pożywić, pożywić samym
tylko głodem. *La...*
5. Tam Ci ciągiem służyły, służyły
prześliczne Janioły,
a tu leżysz som jeden, som jeden jak
paluszek goły. *La...*
6. Tam wciórniasta pogoda, pogoda, a tu
bieda wszędzie,
ta Ci tera doskwira, doskwira za i potem

będzie. *La...*

7. Tam to miałeś pościółkę, pościółkę, i
miętkie piernatki,
tu na to Twej nie stanie, nie stanie
ubożuchnej Matki. *La...*
8. Więc się lepiej, mój Panie, mój Panie,
wróc po Twej dziedzinie,
albo mi się tu pozwól, tu pozwól niść
k' mej chałupinie *La...*
9. Tam się będziesz miał z pysna, miał z
pysna jako miałeś w niebie,
mam ja mlecka słodkiego słodkiego
garnusek dla Ciebie. *La...*
10. A powiedzże, mój Panie, mój Panie, co
się też to stało,
że się Tobie na ten świat, na ten świat
przychodzić zachciało. *La...*
11. Gdybym ja tam jako Ty, jako Ty tak
królował sobie,
nie chciałbym ja przenigdy, przenigdy w
tym spoczywać żłobie. *La...*
12. Cóż Ci oddam, mój Panie, mój Panie,
chyba me piosneczki,
alboli też te moje, te moje lipowe
skrzypeczki. *La...*

34. NIE BYŁO MIEJSCA DLA CIEBIE

1. **Nie było miejsca dla Ciebie**
w Betlejem w żadnej gospodzie
i narodziłeś się, Jezu,
w stajni, w ubóstwie i chłodzie.
2. Nie było miejsca, choć zszedłeś
jako Zbawiciel na ziemię,
by wyrwać z czarta niewoli
nieszczęsne Adama plemie.
3. Nie było miejsca, choć chciałeś
ludzkość przytulić do łona
i podać z krzyża grzesznikom
zbawcze, skrwawione ramiona.
4. Nie było miejsca, choć szedłeś
ogień miłości zapalić
i przez swą mękę najdroższą
świat od zagłady ocalić.
5. Gdy liszki mają swe jamy
i ptaszki swoje gniazdeczka,
dla Ciebie brakło gospody,

- Tyś musiał szukać żłóbeczka.
6. A dzisiaj czemu wśród ludzi
tyle łez, jęków, katuszy?
Bo nie ma miejsca dla Ciebie
w niejednej człowieczej duszy!
 7. Nie było, nie ma, nie będzie
dla Boga miejsca w gospodzie,
ni na pijackiej zabawie
ani w pijackiej zagrodzie
 8. Bo w sercach ludzkich zabija
alkohol resztki miłości
i sieje kąkol zawiści,
lenistwa i nieczystości.

[pastorałka] tekst: Mateusz Jęz (zw. 1-6) mel: ?

35. O GWIAZDO BETLEJEMSKA

1. **O gwiazdo Betlejemska,**
zaświeć na niebie mym.
Tak szukam Cię wśród nocy,
tęsknię za światłem Twym.
Zaprowadź do stajenki,
leży tam Boży Syn,
Bóg - Człowiek z Panny świętej,
dany na okup win.
2. O nie masz Go już w szopce,
nie masz Go w żłóbku tam?
Więc gdzie pójdziemy Chryste?
gdzie się ukryłeś nam?
Pójdziemy przed ołtarze,
wzniecić miłości żar
i hołd Ci niski oddać:
to jest nasz wszystek dar.
3. Ja nie wiem; o mój Panie,
któryś miał w żłobie tron.
Czy dusza moja biedna
milsza Ci jest, niż on?
Ulituj się nade mną,
błagać Cię kornie śmiem,
Ty stajnią nie wzgardziłeś,
nie gardź i sercem mym

tekst: ks. Z. Odelgiewicz mel: (przer. ks. A. Orszulik)

36. DZIECIĄTKO SIĘ NARODZIŁO, HEJ NAM HEJ!

1. **Dzieciątko się narodziło, hej nam hej!**
Ludziom Niebo otworzyło, hej nam hej!
2. Wzięło na się człowieczeństwo, hej nam hej!
Co pokryło Jego Bóstwo, hej nam hej!
3. Trzej Królowie przyjechali, hej nam hej!
Dary trojakię Mu dali, hej nam hej!
4. Przynieśli mu dary oto, hej nam hej!
Mirrę, kadzidło i złoto, hej nam hej!
5. Idzie Panna ozdobiona, hej nam hej!
W słońce, gwiazdy przystrojona, hej nam hej!
6. Wszyscy się przed Nią kłaniają, hej nam hej!
z małym Dzieciątkiem witają, hej nam hej!
7. Witają Go i bydłeta, hej nam hej!
choć to nieme zwierzęta, hej nam hej!
8. Witają Go i pasterze, hej nam hej!
grając Mu na kozłej lirze, hej nam hej!
9. Na to Boże Narodzenie, hej nam hej!
Wesel się wszystko stworzenie, hej nam hej!
10. Świętą Trójcę wysławiajmy, hej nam hej!
Bogu cześć i chwałę dajmy, hej nam hej!

Puer natus in Betleem (XIV w), tłum: XVII w; mel: (Miod)

37. WŚRÓD BETLEJEMSKICH PÓL

1. **Wśród betlejemskich pól**
Pasterzy anioł budzi.
„Narodził się wam Król,
Zbawiciel wszystkich ludzi.”
2. „Choć On wszechświata Pan,
Nie ujrzyś przy Nim święty,
Leżącym pośród sian
W tej stajni źle pokrytej.”
3. „Do świtu nocy pól,
A wiatr przez szpary wieje.
Przy żłobie tylko wół
Dziecinę z osłem grzeje.”
4. „Skostniała przy Nim trwa
Maryja tuląc Syna.
A Józef rąbie drwa

Ognisko grzać zaczyna.”

5. „Choć On jest Bóg i Pan,
To w ubóstwie się rodzi.
Nazarejczykiem zwan
On ludzi oswobodzi.”
6. „On wyrwie z mocy złych,
Z wszelkiej ludzkiej niedoli.
On wezwie uczniów swych:
‘Nie pijcie alkoholi’”
7. „A tym, co krzyża ból
Chcieć będą zmniejszyć winem,
Odmówi Królów Król,
Choć z bólu usta sine.”
8. Pastuszki, słysząc wieść,
Szykują skromne dary,
By oddać Bogu cześć,
By czynić też ofiary.
9. Z pastuszki paść do nóg
Wraz, abstynenci, spieszmy.
Gdzie w żłobie trzeźwych Bóg,
Radujmy się i cieszymy.
Gdzie w żłobie trzeźwych Bóg,
Dziękując Mu się cieszymy.

tekst + mel: MAK

38. W DZIEŃ BOŻEGO NARODZENIA

1. **W Dzień Bożego Narodzenia**
radość wszelkiego stworzenia:
ptaszki w górę podlatują,
Jezusowi wyśpiewują, wyśpiewują.
2. Słowik zaczyna dyszkantem,
szczygieł mu wtóruje altem;
szpak tenorem krzyknie czasem,
a gołąbek gruchnie basem, gruchnie
basem.
3. A mazurek ze swym synem
świergąc siedzą za kominem;
ach cierp, cierp, cierp miły Panie,
póki ten mróz nie ustanie, nie ustanie.
4. Gdy ptactwo Boga uczciło,
co żywo się rozproszyło;
ludziom dobry przykład dali,
ażeby Go uwielbiali, uwielbiali

[pastorałka] tekst: XVIII w. melodia: Feliks Szumlański

39. DO NASZYCH SERC, DO WSZYSTKICH SERC UŚPIONYCH

1. **Do naszych serc, do wszystkich serc uśpionych**

Dziś zabrzmiał dzwon, już Jezus
narodzony.
Bo nadszedł czas i Dziecię się zrodziło,
A w Nim na świat maleńka przyszła
Miłość.

Ref.:

Maleńka Miłość w żłobie śpi,
Maleńka Miłość przy Matce
Świętej.
Dziś cała ziemia i niebo lśni
Dla tej Miłości maleńkiej.

Maleńka Miłość zbawi świat,
Maleńką Miłość chronimy z
lękiem,
Dziś ziemia drży i niebo drży
Od tej Miłości maleńkiej.

2. Odrzucimy zło, przestańmy złem się
bawić.
Pokutę czynmy, aby duszę zbawić.
Już nadszedł czas, już Dziecię się
zrodziło,
A w Nim na świat maleńka przyszła
Miłość. ***Ref.**

[pastorałka] tekst: Eleni mel: Eleni

40. WITAJ GWIAZDKO ZŁOTA

1. **Witaj gwiazdko złota** na niebios
przestworze.
Witaj nam radośnie, Dzieciąteczko Boże.
Wznies swoje dłonie nad głowy naszymi.
My Ci zaśpiewamy po całutkiej ziemi.
2. My Ci zaśpiewamy wesołemi tony.
Na kościółku Twoim uderzymy w
dzwony.
I tak dźwięczec będzie pieśń radosna
wszędzie.
Hej kolęda, kolęda, hej kolęda, kolęda!

Ref.:

Świeci gwiazdka w górze,
cudnym blaskiem świeci.
W szopie ubożuchnej Matka
Syna pieści.
Jezus dłonie wznosi nad
naszemi głowy,
Błogosławi, cieszy radosnemi
słowy.

Pastuszkowie mili, śpieszcie,
by w stajence
Jemu się pokłonić i Świętej
Panience.
Kto ma w sercu bóle, kto ma
łzy na twarzy,
Tego On pocieszy, łaską swą
obdarzy.

3. Witaj Zbawicielu, nasz jedyny Panie,
Witaj, Stwórco Świata, leżący na sianie,
Bo ziemskie luksusy, w najwspanialszej
szacie,
Marne są jak siano przy Twym
Majestacie.
4. Oto lirnik stary śpiewną lirę stroi.
Niechże zagra na niej, pastuszkowie moi.
Wszak Chrystus się rodzi, śpiewać nam
się godzi.
Hej kolęda, kolęda, hej kolęda, kolęda!
***Ref.**

[pastorałka] tekst: prawdopodobnie Stanisław Rzętkowski mel: Zygmunt
Noskowski (1846-1909)

41. PRZYLECIELI ANIOŁKOWIE

1. **Przylecieli aniołkowie**,
jak ptaszki z nieba
i śpiewali Dzieciąteczku
wesoło, jak trzeba.
Hojże, hojże, Panie Jezu,
hojże, hojże, hoc, hoc!
Śpiewaliśmy, budziliśmy
pastuszków całą noc.
2. Powiadają niesłychaną
w świecie nowinę:
Panna w całości panieństwa
zrodziła Dziecinę,
Syna Boga Przedwiecznego,
pasterze, wstawajcie,
do Betlejem, nie mieszkając,
witać Go biegajcie.

3. Śpiewaliśmy i Gloryja
głosząc przyjście Twoje,
pokój ludziom, kiedy odkrył
Bóg naturę swoją.
A dla zbawienia ludzkiego
w ciele narodzony
Stwórca świata, Dawca
skarbów,
w żłobie położony.
4. Biegnijcież prędko do szopki,
pokłon mu oddajcie
i wesoło: Hojże, hojże!
przed nim wykrzykajcie.
Hojże, hojże, Panie Jezu,
hojże, hojże, hoc, hoc.
Niech Ci będzie wieczna
chwała
za tę szczęśliwą noc.
5. Którejś się to dla naszego
narodził zbawienia.
Hojże, hojże, weselmy się,
bo czas odkupienia
naszego się już przybliżył
przez Tve narodzenie,
hojże, hojże, bądź wesołe
dziś, wszystko stworzenie!
6. Wychwalając to Dzieciątko,
hojże, hojże, hoc, hoc,
wykrzykujmy, wyśpiewujmy
przed Nim całą noc.
Cała noc niech nasza będzie
chwały nieskończonej,
daj ją wszystkim, Panie Boże,
w ciele utajony.

tekst: ?, melodia: ?

42. GORE GWIAZDA JEZUSOWI

1. **Gore gwiazda Jezusowi** w obłoku, w
obłoku,
Józef z Panną asystują przy boku, przy
boku:
Ref.:
Hejże ino dyna, dyna,
Narodził się Bóg dziecina
w Betlejem, w Betlejem.
2. Wół i osioł w parze służą przy żłobie,
przy żłobie.

Huczają, bucują delikatnej osobie, osobie.
*Ref.

- Pastuszkowie z podarunki przybiegli,
przybiegli.
Wkoło szopę o północy oblegli, oblegli.
*Ref.

- Anioł Pański kuranciki wycina, wycina.
Skąd pociecha dla człowieka jedyna,
jedyna. *Ref.

- Już Maryja Jezuleńka powiła, powiła.
Nam wesele i pociecha stąd miła, stąd
miła. *Ref.

[pastorałka] tekst: Arka Noego mel: Arka Noego, (wg śpiewnika z 1843 r.)

43. ZIEMIA MROCNĄ

- Ziemia mrocną** była cała,
kiedy Panna powijała
Boga, co się wcielił.
W snopach światła "Bogu chwała"
śpiewali Anieli.

Ref.:

Bóg wśród nas, więc oddajmy
Jemu cześć.
W mroczny czas głośmy tę
radosną wieść,
Bogu cześć

- Z snu pasterze się zrywają.
Do Betlejem pospieszają
weseli bez miary.
Cześć i chwałę Mu oddają,
składają ofiary. *Ref.
- Z nami został Bóg w Kościele.
Na Mszę śpieszmy więc w niedziele,
by Mu się pokłonić.
Niech napełni nas weselem
brzmiące na Mszę dzwony. *Ref.

tekst: MAK mel: wg "Mroźna cisza"

44. PRZYSTĄPMY DO SZOPY

- Przystąpmy do szopy**,
uściskajmy stopy
Jezusa maleńkiego,
Który swoje bóstwo
wydał na ubóstwo
dla zbawienia naszego.

Zawitaj Zbawco narodzony
z przeczystej Panienki.
Gdzie berło, gdzie Twoje
korony?
Gdzie berło, gdzie Twoje
korony?
Jezu malusieńki?

- Ten, co wszechświat dźrzyży,
w żłobie dzisiaj leży.
Ludzkiej pomocy czeka.
Bóg Słowo wcielone,
dzisiaj wyniszczone,
dla zbawienia człowieka.
O Boże bądźże pochwalony
za Twe narodzenie.
Racz zbawić ludzki ród
zgubiony,
Racz zbawić ludzki ród
zgubiony,
daj duszy zbawienie.

tekst: mel: nieznanie

45. CICHA NOC NAD PALESTYNĄ

- Cicha noc nad Palestyną**,
umęczona ziemia śpi.
Lasy, góry i doliny
skryły się w obłokach mgły,
skryły się w obłokach mgły.
- W małym mieście, tam w Betlejem
znużon pracą usnął lud.
Lecz w padolach nikt nie drzemie,
tam pastuszki strzegą trzód,
tam pastuszki strzegą trzód.
- Jakby czegoś wyczekując,
dogłądając stada swe,
posiadali debatując,
niezmożeni wcale snem,
niezmożeni wcale snem.
- Wtem obłoki zapalały,
jasność w nocy niczym w dzień.
Pastuszkowie pokłękali.
Oto anioł zjawił się.
Oto anioł zjawił się.
- "Nie lękajcie się pasterze,
mnie posyła Ojciec Pan,
jam posłaniec w dobrej wierze,
wieść radosną niosę wam,

wieść radosną niosę wam.

6. Do Betlejem szybko bieście,
a ujrzyście Boży cud.
Pokłon dać Dziecinie spieszcie,
tam gdzie jest ubogi żłób,
tam gdzie jest ubogi żłób.
7. Idźcie śpiesznie Dziecię sławić,
Gdyż w Betlejem cud się stał.
Grzesznych ludzi pragnąc zbawić,
Bóg w ofierze siebie dał,
Bóg w ofierze siebie dał.
8. Zrodzon Syn jest Dawidowy,
słowo ciałem stało się.
Zstąpił, by dać żywot nowy,
przybył, by pokonać grzech,
przybył, by pokonać grzech."

tekst: mel: z repertuaru ks. Stefana Ceberka i innych

46. POSŁAŁ GO DO NAS OJCIEC BÓG

1. **Posłał go do nas Ojciec Bóg,**
Synem swym z nami podzielił się.
Powraca życie w nasz ziemski trud,
Słońcem napelnia się każdy dzień.

Ref.:
Raduj się dzisiaj wszelkie
stworzenie,
Wdzięczną kolędę Panu graj!
Dziecina Boża - nasze
zbawienie,
Daje nam życie przywraca
raj...
 2. Ptaki, zwierzęta - jeden chór,
Słońce i księżyc i z nocą dzień.
Anieli z nieba, królowie trzej,
Wszyscy chcą dzisiaj wychwalać Cię...
***Ref.**

tekst: A. Zahner mel: k. Dżokas

47. W DOLI I W NIEDOLI

1. **W doli i w niedoli,**
w pracy i w milczeniu,
w dobrym zdrowiu i chorobie,
we wszelkim zdarzeniu

Ref.:

- Być tam, gdzie Ty,
Jezu malusieńki,
być tam, gdzie Ty,
pośród Twej stajenki.
Być tam, gdzie Ty,
gdzie i Matka Twoja,
być tam, gdzie Ty,
gdzie się śpiewa Gloria.
2. W słońcu i ulewie,
w stajni przy bydlęciu
we wszechświecie pełnym Ciebie,
w życiu mym i szczęściu ***Ref.**

tekst: A. Zahner mel: k. Dżokas

48. NOWY ROK BIEŻY, W JASEŁKACH LEŻY

1. **Nowy Rok bieży, w jasełkach leży,**
a kto, kto?
Dzieciątko małe, dajcie mu chwałę
na Ziemi.
Dzieciątko małe, dajcie mu chwałę
na Ziemi.
2. Leży Dzieciątko jako jagniątko,
a gdzie, gdzie?
W Betlejem mieście, tam się pośpieszcie,
znajdziecie.
W Betlejem mieście, tam się pośpieszcie,
znajdziecie.
3. Jak Go poznamy, gdy Go nie znamy,
Jezusa?
Podło uwity, nie w aksamity,
ubogo.
Podło uwity, nie w aksamity,
ubogo.
4. Anieli grają, wdzięcznie śpiewają,
a co, co?
Niech chwała będzie zawsze i wszędzie
Dzieciątku.
Niech chwała będzie zawsze i wszędzie
Dzieciątku.
5. Królowie jadą z wielką gromadą:
A skąd, skąd?
Od wschodu słońca, szukają końca
Zbawienia
Od wschodu słońca, szukają końca
Zbawienia

6. Skarb otwierają, dary dawają:
A komu?
Wielcy królowie, możni panowie
Dzieciątku
Wielcy królowie, możni panowie
Dzieciątku

tekst: , melodia:

49. DNIA JEDNEGO O PÓŁNOCY

- Dnia jednego o północy,**
gdym zasnął w wielkiej niemocy,
nie wiem, czy na jawie, czy mi się śniło,
że wedle mej budy słońce świeciło.
- Sam się czym prędzej porwałem
i na drugich zawołałem;
na Kubę, na Maćka i na Kaźmierza,
by wstali czym prędzej mówić pacierza.
- Nie zaraz się podźwignęli,
bo byli twardo zasnęli;
alem ich po trochu wziął za czuprynę,
by wstali, bieżeli witać Dziecinę.
- Kaźmierz wprawdzie wszystko słyszał,
bo na słomie w budzie dyszał,
ale nam od strachu nie chciał powiedzieć,
na Maćka wskazywał : „Ten musi
wiedzieć!”
- „Mój Macieju, ty nam powiesz,
albowiem ty sam wszystko wiesz!”
„Widziałem, widziałem śliczne widzenie,
słyszałem, słyszałem anielskie pienie.
- Bo mi sam anioł powiedział,
gdym na polu w budzie siedział:
<<Nie bój się, nie bój się, Maćku-
pastuszku!
Jestem ja, jestem ja u Boga służką.
- Zwiastuję wesołe lata,
że się nam Zbawiciel świata
narodził, narodził w Betlejem mieście,
idźcież Go przywitać, czem prędzej
bieżcie!
- Niech weźmie Szymek fujarę,
a Maciek gołąbków parę,
a Józef będzie stał u drzwi z obuszkim,
bo się tam nie zmieści z swym wielkim
brzuszkim!>>”
- Porwawszy się, bieglim drogą,

gdzie widzielim jasność srogą:
w Betlejem miasteczku, gdzie Dziecię
było,
które się dla wszystkich na świat zjawilo.

- Wbiegliśmy zaraz do szopy,
uściskaliśmy Mu stopy;
jam dobył fujary, a Kuba rogu,
graliśmy wesoło na chwałę Bogu.
- Pójdźmyż i my tam ostatni.
Czeka nas tam bał dostatni:
Pastuszków ochota, królewskie dary,
które z rąk Jezusa będziemy brali.

tekst: , melodia:

50. PASTUSZKOWIE BRACIA MILI

- Pastuszkowie bracia mili,**
gdzieście po ten czas chodzili
...Poszliśmy hen ku dolinie
tam gdzie rwący potok płynie,
paść owieczki. /x2
- Anioł do was woła z nieba
do Betlejem iść wam trzeba.
... Ledwośmy pozasypiali
jak tu łuna w oczy pali,
co się dzieje? /x2
- Wśród stajenki Bóg się rodzi,
co świat z grzechów oswobodzi.
...Więc zaprowadź nas do
Niego
zagramy mu krzesanego
na osłodę. /x2
- A co żeście Mu przynieśli
kiedyście do szopy weszli.
...Dwa króliczki i wróbelka
co rozkosznie będzie ćwierkał
Mu nad żłobkiem./x2
- Pójdźmy wszyscy w imię Pańskie
otworzą się wrota rajskie
...Przez Narodzenie Jezusa
będzie w Niebie nasza dusza
królowała /x2

51. WESELCIE SIĘ, WIERNI

- Weselcie się, wierni,** i z radością wielką,
Przybądźcie, przybądźcie do Betlejem.

Oto Dzieciątko z Bożą Rodzicielką!

Ref.:

Pokłońmy się Królowi,
Królowi anielskiemu,
Dziś nam narodzonemu,
To Bóg nasz i Pan!

2. Pasterze przybiegli, zostawili trzody,
Pokornie przed źłóbkim stanęli wraz.
Z hołdem za nimi pospieszcie, narody!

***Ref.**

3. Blask wiecznej światłości Ojca
Przedwiecznego
W maleńkim Dzieciątku jawi się nam.
Boga uczcijmy w żłobie złożonego!

***Ref.**

4. Anioły śpiewają: Pokój wam nastanie,
gdy Pana uwielbi z serca dziś lud.
Bóg błogosławi tu leżąc na sianie ***Ref.**

tekst: łaciński oryginał "Adeste fideles", tłum. z niem. MAK, mel: John Francis Wade 1743 - (1711–1786)

52. MAGNUM NOMEN DOMINI EMANUEL

1. **Magnum nomen Domini Emanuel,**

quod annuntiatum est per Gabriel,
hodie apparuit, apparuit in Israel
per Mariam virginem in Bethlehem.

Eia, eia.

Virgo Deum genuit sicut

Divina voluit clementia.

Gaudete, gaudete, gaudete,

Christus natus hodie,

gaudete, gaudete, gaudete,

ex Maria Virgine

2. Wielkie imię Pańskie jest Emmanuel,
Które nam ogłosił anioł Gabryjel.

Dziś się objawiło, i je ujrział cały Izrael

Przez Maryję Dziewicę w Betlejem.

Gloria, Gloria!

Boga Panna zrodziła,

Jak łaska Boża w rajcu obiecała.

Cieszcie się! Cieszcie się! Cieszcie!

Chrystus dziś się narodził!

Cieszcie się! Cieszcie się! Cieszcie!

z Świętej Panny Maryi.

tekst: łaciński oryginał "Magnum nomen Domini", polskie tłumaczenie ?, mel: Bartłomiej Pękiel (ok. 1670)

53. RÓŻYCZKA NAM WYROSŁA

1. **Różyczka nam wyrosła,**

pęd z Jessego pnia.

Praojców pieśń już niosła

zapowiedź tego dnia.

I zakwitł z niej nam kwiat

w środku tej srogiej zimy,

gdy noc spowiła świat.

2. Różyczka ta złocista,

której wyglądał lud,

to Maryja przezczysta,

w której się spełnił cud.

Proroctwo każdy zna:

choć dzieciątko powiła,

w dziewictwie świętym trwa.

3. Na śliczny jej kwiatusek

kieruję lubo wzrok.

On światło wlewa w duszę,

rozprasza grzechów mrok.

Prawdziwy człek i Bóg

wyzwoli nas z ciepienia,

zawróci z śmierci dróg.

tekst: XVII w kolęda niemiecka "Es ist ein Ros entsprungen", tłum.: MAK, melodia: Speyer (1599)

54. PASTERZE, PASTERZE

1. **Pasterze, pasterze,** proszę was dla Boga!

Pożyczcie mi swoich dudek i koziego roga.

Bom ja jest dudedzka, Jezusowa pastereczka.

Będę Mu, będę Mu z wami pięknie grała.

Będę śpiewać, rozweselać, będę kołysała.

2. Lulajże, lulajże, Dziecino niebieska.

Lulaj Jezu ukochany, pociecho anielska.

Lulaj, wieczny Boże, któryś stworzył ziemię, morze.

A teraz, a teraz, dla Zbawienia mego,

Spoczywasz w tej stajeneczce Pan świata całego.

3. Nie masz sług, nie masz sług, tylko bydłał dwoje.

Przyjmijże mnie za pasterkę, to będziesz miał troje.

Będę owce pasła i narobię sera, masła,

Dla Ciebie, dla Ciebie, z Panienką

Matusią,

Ba i Tobie Panie Józef, kochany tatusiu.

4. Będę ja, będę ja, osiołka i wołu,
W jedno jarzmo zaprzęgała, i siebie
pospołu:
Będziemy orali i pszeniczkę zasiewali,
Będę z niej, będę z niej piekła kukiełeczki
Nie pogardzajże ochotą wiernej
pastereczki.

tekst: XVIII w, melodia: XVIII w

55. PASTUSZKOWIE ZE SNU POWSTALI

- Pastuszkowie ze snu powstali,**
aby swego Stwórcę poznali.
Słyszac Anielskie pienie,
że Bóg przyszedł na ziemię,
Trzody opuszczali, do szopy biegali,
Małemu Dzieciątku nowe pieśni grali
Złożonemu we źłobie.
- Leżysz we źłobeczku, mój Panie,
w pieluszkach spowity na sianie.
Opuściłeś tron święty,
masz gospodę z bydłety.
Przed Nim to Anieli na twarze padali,
Święty, Święty, Święty po trzykroć
śpiewali
Chwała na wysokości!
- Panna czysta Dziecię piastuje,
karmi Je piersiami, całuje,
O dobro nieskończone,
Bóstwo z ciałem złączone,
Syn Jednorodzony, z Boga
przedwiecznego,
W żywocie poczęty z Ducha
Najświętszego
Z Panny Niepokalanej.

tekst: XVIII w, melodia: XVIII w

56. WITAJ JEZU UKOCHANY

- Witaj Jezu ukochany,**
na zbawienie nasze dany
Witaj małe Dzieciąteczko,
witaj śliczne Paniąteczko.
Witaj Jezu! (2 x)
- Witaj z dawna pożądanym,
od Proroków obiecany.

Już się wszystko to spełniło,
co pod tajemnicą było,
wypełniło. (2 x)

- Ach dobroci niesłyszana,
ach miłości niewidziana:
cóż ja widzę, o mój Boże,
twardy żłób, to Twoje łoże.
Śliczny Jezu! (2 x)
- Przyszli tutaj i pasterze,
zagrają Ci dziś na lirze;
na multankach wygrywają
i wesoło zaśpiewają,
kto co umie. (2 x)
- My też milczeć nie będziemy,
gdy do szopy Twej przyjdziemy;
wszyscy miło zaśpiewamy,
piękny pokłon Ci oddamy
jako Bogu! (2 x)

tekst: XVII w, melodia: (Miod)

57. A CZEMUŻ MÓJ JEZUS

- A czemuż mój Jezus** tak ubogo leży?
Ani po królewsku ni w drogiej odzieży?
Znać dlatego, by grzesznika,
czartowskiego niewolnika
od piekła wybawił, przez ubóstwo zbawił.
- Czemuż nie w pałacach rodzi się
Dziecina,
wszak świat, niebo, ziemia Jego jest
dziedzina,
ale w stajence ubogiej,
na sianeczku w ten mród srogi?
W kamiennym źłobeczku zimno
Paniąteczku.
- Czemuż nie w bogatej pościeli
królewskiej,
nie pod pawilonem leży Pan niebieski?
Pajęczyna pawilonem,
by każdy człek był zbawionym
Od nałogu złego, Bogu obmierzonego.
- A cóż za dworzany ma małe Dzieciątko,
Syn Ojca wiecznego, miłe pacholátko?
Osioł z wołem to dworzany,
zważ człeku Pana nad Pany,
Bydłeta mu służy, jak Bogu posłuży.
- A ty Mu jak służysz? Żałość Mu zadajesz,
Gdy za Jego dobroć czartu się oddajesz;
Porzuć twoje złe nałogi,

Jezusowi łyż na nogi
wylewaj serdecznie, będziesz żył z Nim
wiecznie.

tekst: XVI w, melodia: prawdop. ks. Józef Surzyński, XIX w

58. BRACIA, SIOSTRY, POSŁUCHAJCIE

1. **Bracia, siostry, posłuchajcie,**
O Jezusa się pytajcie,
Którego jest porodziła
Maryja przez boleści.
2. Trzej Królowie przyjechali,
Jemu cześć i chwałę dali.
Przynieśli mu dary za to:
Mirrę, kadzidło, złoto.
3. Weselmy się dziś z Maryją,
Iż nam dała światłość wieczną
Narodzeniem Syna Bożego,
Jen nas zbawił wszego złego.
4. Jezu, królu narodzony,
Od Boga Ojca zesłany,
Tobie cześć i chwałę dawamy,
Racz się zmiłować nad nami.

tekst: XVII w, melodia: XVII w

59. WITAJ JEZU KOCHANY

1. **Witaj Jezu kochany,**
Witaj Panie nad Pany;
Tyś jest nasza pociecha, pociecha,
Ty nas zbawisz od grzecha,
cha cha cha, Od grzecha.
2. Pozwoliłeś rączenki,
Jezuleńku maleńki,
Pozwólże i gębuli, gębuli,
Niech się grzesznik przytuli, li li li,
Przytuli.
3. A tam Boże kto Tobie,
Płasy czyni przy żłobie?
Tam pasterzów gromada, gromada,
Co śpiewają: ta da da, ta da da, Ta da da.
4. A my stojąc wokoło,
Zaśpiewajmy wesoło:
Chwała Bogu na ziemi, na ziemi,
W niebie, z Matką, Świętymi, mi mi mi,
Świętymi.

5. A tak wszyscy zagrali,
Wesoło zaśpiewali:
Wesołe nam nowiny, nowiny,
Narodził się Jedyny, ny ny ny, Jedyny.
6. Narodził się Syn Boski,
Ściskajmyż Go za nóżki,
Byśmy grzechów nie znali, nie znali,
W niebie z Nim królowali, li li li,
Królowali.

tekst: XVIII w, melodia: XVIII w

60. DALEJ, CHŁOPY DO TEJ SZOPY

1. **Dalej, chłopcy do tej szopy,**
Toć dla wszystkich zew jednaki
szukać Boga na rozłogach
niskiej ziemi.

Ref.:

Krok za krokiem pod tym
znakiem
Dalej, chłopcy do tej szopy,
Pracownicy i prostaki.

2. Bóg Dziecina nas przyzywa
Malusienki, nagusienki,
odziać Boga na rozłogach
niskiej ziemi. ***Ref.**
3. Ramię w ramię pod gwiazdami
piersi murem, zgodnym chórem
chronić Boga na rozłogach
niskiej ziemi. ***Ref.**

tekst i melodia: nieznan autor

61. KRÓLOWIE JADĄ

1. **Królowie jadą,** z wiałgą paradą,
a skąd, skąd?
Od wschodu słońca, szukają kuńca
zbawieniô swojego.
2. Chtěż o ti dobie zapłacze w żłobie,
a chto, chto?
Bóg w stajni ony, dzys narodzony
lědzóm sę pokôzôł.
3. Jesta hałasë, w tim nocnim czasë,
wa czělë?
Bë szlë pastuszë, słowu posłészni,

co rzekłë Anielë.

4. Cëż to za gwiazda, królewskô jôzda,
wiéta wa?
Trzech Magów jedze, Bóg sóm jich
wiedze,
do Emanuela.
5. Madzi pobożni nie jidą próżni,
a cëż më?
Ni gësë tłësti, le serce czësté
i ti kask miłotë!

tekst: , melodia: ludowe

62. NARODZYL SA CHRISTUS PÓN

1. **Narodził sa Christus Pón,**
w betlejmskiej stajni
Wital go ubodzi lud
razem z aniołami

Ref.:

Z pól niebiańkich róży kwiat
Christus przynies na ten świat
kwitnie num nadzieja
kwitnie num nadzieja
2. Wól i osioł w nocy czas
dзецę ogrzewale
a pastuszki od swech trzód
piąknje przygrewale ***Ref.**
3. Przyndze panie z nieba k'nom
mieszkaj razem z nami,
utwierdź pokój po wszech czas
między narodami. ***Ref.**
4. Niechaj z wszystkich świata stron
pieśni brzmią wesołe
raduje sa wszystek lud
w krąg tego Małego ***Ref.**

tekst: L. Roppel, melodia: W. Kierstein

63. W TRĄBĚ GRAJĄ

1. **W trąbë grają** anieli z nieba
zbudżec ze snu pastuszków trzeba.
O Boże,
cos sa dzeje,
całë niebo znądka dnieje!
2. Wnet sa pasturze przebudżëlë,

swoje strzodë w grëpë zagnalë.
Z skrzëpkama,
z trąbama,
do Betlejem pognelë.

3. Tom w stajence dzece znalezione
wiele dare mu tam przewiezle
uklekle
spiwele
grali modszi w swe cymbale
4. Dziecine do snu groli z weselem
i Mu spiewali cudowne trele
gloryja
gloryja
ta z anioly se spiwole

tekst: , melodia: ludowa z Luzina

64. WESOŁĄ NOWINĘ WSZËSCĚ SPIÉWAJĄ

1. **Wesołą Nowinę wszëscë spiewają,**
bracô Kaszëbi do żłóbka gnają.
Wesołô Nowina, spieszta sę lëdze
do żłóbka, na sanie pokłón mu dejta.
2. W noc cemną, w noc mrozną wszëscë
zdążają,
przed Panë, przed Panë, przed Nim
pôdają.
Jak piëkne, jak piëkne, jak to wspaniale,
że przed Nim, że przed Nim naszi sę
klóniają.
3. Tam w żłóbk, tam w żłóbk je Dзецę
môlé
i Józef, i Marijô, i bédło całë.
Jak miłë, jak miłë, jak to wspaniale,
Przed Panë, przed Panë wszëscë klëkają.
4. Wesołô Nowina, anielë grają,
z dôlekich lasów i z pustk zdążają;
żebë sę ceszëc i żebë weselëc,
z nawiedzónëgo Jezuska môłëgo.

tekst: , melodia: ludowa

Spis pieśni

1. Bóg się rodzi
2. Cicha noc
3. Lulajże Jezuniu
4. Wśród nocnej ciszy
5. Przybieżeli do Betlejem
6. Dzisiaj w Betlejem
7. Mizerna, cicha
8. Mędrcy świata
9. Gdy śliczna Panna
10. Gdy się Chrystus rodzi
11. Anioł pasterzom mówił
12. A cóż z tą Dzieciąną
13. Jam jest dudka
14. Jezus malusienki
15. Ach, ubogi żłobie
16. A wczora z wczora
17. Do szopy
18. Bracia, patrzcie jeno
19. Hej w dzień Narodzenia
20. Pasterze mili, coście widzieli
21. Pójdźmy wszyscy do stajenki
22. Triumfy Króla niebieskiego
23. Zagrzmiało, runęło
24. Z narodzenia Pana
25. Wesołą nowinę
26. W żłobie leży
27. W dzień Bożego Narodzenia
28. Hola, hola, pasterze z pola
29. My też pastuszkowie
30. Powstańcie pasterze
31. Gdybyś w ziemi kaszubskiej to Panie
32. Narodził się Jezus Chrystus
33. Oj, Maluśki, Maluśki
34. Nie było miejsca dla Ciebie
35. O gwiazdo Betlejemska
36. Dzieciątko się narodziło, hej nam hej!
37. Wśród betlejemskich pól
38. W Dzień Bożego Narodzenia
39. Do naszych serc, do wszystkich serc uspiionych
40. Witaj gwiazdko złota
41. Przylecieli aniołkowie
42. Gore gwiazda Jezusowi
43. Ziemia mroczną
44. Przystąpmy do szopy
45. Cicha noc nad Palestyną
46. Posłał go do nas Ojciec Bóg
47. W doli i w niedoli
48. Nowy Rok bieży, w jasełkach leży
49. Dnia jednego o północy
50. Pastuszkowie bracia mili
51. Weselcie się, wierni
52. Magnum nomen Domini Emanuel
53. Różyczka nam wyrosła
54. Pasterze, pasterze
55. Pastuszkowie ze snu powstali
56. Witaj Jezu ukochany
57. A czemuż mój Jezus
58. Bracia, siostry, posłuchajcie
59. Witaj Jezu kochany
60. Dalej, chłopcy do tej szopy
61. Królowie jada
62. Narodzył sa Christus Pón
63. W trąbë grają
64. Wesołą Nowinę wszęcćę spiévają

"Naza(i)rejczykiem będzie zwan" W języku hebrajskim pisany nie ma samogłosek

Okres Bożego Narodzenia. Kolęda. Gdy byłem małym dzieckiem, przyglądałem się krzyżownikowi przygotowanemu na przybycie księdza. Zafrapowała mnie tabliczka z napisem „INRI” – skrót od „Iesus Nazarenus Rex Iudeorum”. – “Jezus Nazarejczyk, Król Żydowski”.

Słowo „nazarejczyk” obejmuje ziemskie życie Pana Jezusa niby kłamrą. W Niedzielę Świętej Rodziny Jezusa, Maryi i Józefa, czytany jest fragment Ewangelii: "19 A gdy Herod umarł, oto Józefowi w Egipcie ukazał się anioł Pański we śnie, 20 i rzekł: «Wstań, weź Dziecię i Jego Matkę i idź do ziemi Izraela, bo już umarli ci, którzy czyhali na życie Dziecięcia»*. 21 On więc wstał, wziął Dziecię i Jego Matkę i wrócił do ziemi Izraela. 22 Lecz gdy posłyszał, że w Judei panuje Archelaos w miejsce ojca swego, Heroda, bał się tam iść. Otrzymałszy zaś we śnie nakaz, udał się w strony Galilei. 23 Przybył do miasta, zwanego Nazaret*, i tam osiadł. Tak miało się spełnić słowo Proroków: Nazwany będzie Nazarejczykiem*." (Mt 2, 19 – 23)

A potem w Wielki Piątek Męki Pańskiej słyszymy: "19 Wypisał też Piłat tytuł winy i kazał go umieścić na krzyżu. A było napisane: «Jezus Nazarejczyk, Król Żydowski». 20 Ten napis czytało wielu Żydów, ponieważ miejsce, gdzie ukrzyżowano Jezusa, było blisko miasta. A było napisane w języku hebrajskim, łacińskim i greckim." (J 19, 19 – 20). Piłat z Pontu to był Pontius Pilatus. A napisał on „Iesus Nazarenus”, a więc nie Jezus z Nazaretu, lecz Jezus Nazarejczyk.

Kimże był więc nazarejczyk, że tak ważne to było słowo w tytule winy?

Pierwszym nazarejczykiem, którego spotykamy w Starym Testamencie, był Samson. Oto, jak przyszedł on na świat: "13 1 Gdy znów zaczęli Izraelici czynić to, co złe w oczach Pana, wydał ich Pan w ręce Filistynów na czterdzieści lat. 2 W Sorea, w pokoleniu Dana, żył pewien mąż imieniem Manoach. Żona jego była niepłodna i nie rodziła. 3 Anioł Pana* ukazał się owej kobiecie mówiąc jej: «Otoś teraz niepłodna i nie rodziłaś, ale poczniesz i porodzisz syna. 4 Lecz odtąd strzeż się: nie pij wina ani sycery i nie jedz nic nieczystego. 5 Oto poczniesz i porodzisz syna, a brzytwą nie dotknie jego głowy, gdyż chłopiec ten będzie Bożym nazirejczykiem od chwili urodzenia. On to zacznie wybawiać Izraela z rąk filistyńskich». 6 Poszła więc kobieta do swego męża i tak rzekła do niego: «Przyszedł do mnie mąż Boży, którego oblicze było jakby obliczem Anioła Bożego - pełne dostojności. Nie pytałam go, skąd przybył, a on nie oznajmił mi swego imienia. 7 Rzekł do mnie: "Oto poczniesz i porodzisz syna, lecz odtąd nie pij wina ani sycery, ani nie jedz nic nieczystego, bo chłopiec ten będzie Bożym nazirejczykiem od chwili urodzenia aż do swojej śmierci"». 24 Porodziła więc owa kobieta syna i nazwała go imieniem Samson*. Chłopiec rósł, a Pan mu błogosławił. 25 Duch Pana zaś począł na niego oddziaływać w Obozie Dana między Sorea a Esztaol. (Sdz 13, 1 - 7,24)

Nzarejczyk (czy nazirejczyk – w hebrajskim nie ma samogłosek pisanych) był więc abstynentem. Musiał przestrzegać także szereg innych przepisów (niestrzyżenie, unikanie trupów itp.), ale abstynencja od alkoholu była sednem sprawy, bo napisane jest: „11 Wzbudzałem spomiędzy waszych synów proroków, a spomiędzy waszych młodzieńców - nazirejczyków. Czyż nie było tak, synowie Izraela? - wyrocznia Pana. 12 A wy dawaliście pić nazirejczykom wino i prorokom rozkazywaliście: «Nie prorokujcie!»” (Am 2, 11 - 12).

Chrystus wychowywał do trzeźwości. Głosił. „48 Lecz jeśli taki zły sługa powie sobie w duszy: "Mój pan się ociąga", 49 i zacznie bić swoje współsługi, i będzie jadł i pił z pijakami, 50 to nadejdzie pan tego sługi w dniu, kiedy się nie spodziewa, i o godzinie, której nie zna. 51 Każę go ćwiartować* i z obłudnikami wyznaczę mu miejsce. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów.” (Mt 24, 48-51) Ale nie tylko uczył, lecz I sam dał przykład: „32 Wychodząc spotkali pewnego człowieka z Cyreny, imieniem Szymon. Tego przymusili, żeby niósł krzyż Jego. 33 Gdy przyszli na miejsce zwane Golgotą, to znaczy Miejscem Czaszki, 34 dali Mu pić wino zaprawione goryczą*. Skosztował, ale nie chciał pić”. (Mt 27, 32 – 34).

Podobnie wezwania do trzeźwości słyhać było z ust Apostołów. Ostrzegali Św. Paweł: Apostoł „9 Czyż nie wiecie, że niesprawiedliwi nie posiadają królestwa Bożego? Nie łudźcie się! Ani rozpustnicy,

ani bałwochwalczy, ani cudzołożnicy, ani rozwieżli, ani mężczyźni współżyjący z sobą, 10 ani złodzieje, ani chciwi, ani pijacy, ani oszczercy, ani zdziercy nie odziedziczą królestwa Bożego”. (1 Kor 5, 9-10) „Dlatego pisałem wam wówczas, byście nie przestawali z takim, który nazywając się bratem*, w rzeczywistości jest rozpustnikiem, chciwcem, bałwochwalcą, oszczercą, pijakiem lub zdziercą. Z takim nawet nie siadajcie wspólnie do posiłku. (1 Kor 5, 11)

A Św. Piotr Apostoł pisał: „Czuwajcie i bądźcie trzeźwi. Bo diabeł jako lew ryczący krąży i parzy, kogo by pożreć.” (1 P 5, 8)

Jakżesz chętnie postępcy widzieliby we Mszy Świętej „apoteozę picia wina”, czy w cudzie z Kany Galilejskiej zachętę do upijania się. Słyszymy nie raz Ewangelię opisującą wesele w Kanie Galilejskiej. Wielu lubi się na nią powoływać próbując usprawiedliwić swe picie (że niby sam Chrystus zalecał upijanie się). Tymczasem "wino" w greckim tekście (po grecku znane są najstarsze kopie Ewangelii) wcale nie musi oznaczać naszego „procentowego” wina. Porównania tekstów hebrajskich z ich greckimi tłumaczeniami (np. Septuaginta) wskazują, że tłumacze przez "wino" rozumieli nie tylko wino, ale i (bezalkoholowy) sok z winogron. Obecność Chrystusa z Matką i uczniami, a także posiadanie stągwi do żydowskich oczyszczeń świadczy o tym, że wesele wyprawiali ludzie pobożni. Chrystus dokonał cudu przemiany na ok. 700-900 litrach wody, co oznaczałoby ok.4,5 l wina na głowę na dużym weselu (150-200 gości). Gdyby to było wino alkoholowe, to „procentami” dorównywałoby ponad 2 l wódki na głowę. Taka ilość alkoholu oznaczałaby ciężkie zatrucie zwłaszcza wtedy, gdyby weselnicy "mieli już dobrze w czubie". A upijanie ludzi jest według Pisma Świętego grzechem. Chrystus zgrzeszyłby, gdyby weselników spił. A przecież był bez grzechu. Wobec tego wesele w Kanie być może było bezalkoholowe, a już na pewno "wino" uczynione przez Chrystusa było bezalkoholowym sokiem.

Zauważmy też, że wino mszalne podczas liturgii eucharystycznej mieszane jest z wodą. Dlaczego? Otóż sok winogronowy podatny był na szybkie psucie (fermentację). Technika konserwacji tego soku znana w starożytności polegała na zagęszczaniu przez odparowanie wody. Potem, przed spożyciem, trzeba było sok rozcieńczyć, aby miał naturalną konsystencję. Tak więc „wino” przemienione w Krew Chrystusa było sokiem winogronowym, a picie przez jedenastu Apostołów jednego kielicha nawet w wypadku, gdyby się nieco zepsuło wskutek niedoskonałości technologii, z upijaniem ("apoteozą picia wina") nic wspólnego mieć nie mogło.

A tytuł wina brzmiał: „Jesus Nazarenus Rex Iudeorum”. Nie tylko nie chlał, ale jeszcze na dodatek był królem. I jak takimi rządzić, co takiego mają króla? Na krzyż z Nim.

Pamiętajmy w te dni obchodów Bożego Narodzenia, przerywane zgrzytem upadania się przez wielu w sylwestra, jakiego mamy Króla. Chrystus się rodzi, nas oswobodzi. Z wszelkiej niewoli. Także tej płynącej z alkoholi.

Swoją drogą polska tradycja zabrania picia alkoholu w Wigilię Bożego Narodzenia.

Wracając do sylwestra, CNA donosiło 31.12.2011 rP z miasta Kuala Lumpur (Malezja), że tamtejsze władze żądały od chrześcijan ubieganie się o policyjną zgodę na śpiewanie kolęd w kościele i w domu. Chrześcijanie odrzucili to żądanie. Ich wzorem nie pozwólmy sobie odebrać prawa do śpiewania kolęd w okresie Bożego Narodzenia ani we wspomnienie Św. Sylwestra, papieża, ani w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki.

Gdy święty Sylwester zasiadał na stolicy świętego Piotra, po trzechsetletniej walce Kościół odniósł zwycięstwo nad pogaństwem i wyszedł z nabożeństwami z katakumb i prywatnych mieszkań wchodząc do przestrzeni publicznej - do kościołów i katedr.

Melodie większości kolęd można posłuchać pod adresem [www](http://www.weselewesel.lap.pl/beatchen/svwiat_wokovlv_nas/gwara/koledy/PiesniRama.html?Sprache=poPolsku)

http://www.weselewesel.lap.pl/beatchen/svwiat_wokovlv_nas/gwara/koledy/PiesniRama.html?Sprache=poPolsku

Uwagi redakcyjne: Kolędy jako szczególnie popularne, chętnie śpiewane pieśni wędrują z ust do ust, co sprzyja drobnym zmianom i większym modyfikacjom, czy to przez próbę przypomnienia sobie tekstu śpiewanego przez przodków, zmiany w języku (najstarsze śpiewane kolędy mają 500 lat) czy w życiu śpiewających. Dobrze ilustruje ten proces na przykładzie kolędy "Pastuszkowie bracia mili"

autor strony WWW <http://www.sylwek.efbud.com.pl/www/php/showsong.php?id=1245>

Spośród wersji i wariantów "równoległych zwrotek" redaktor tej strony także musiał dokonać pewnych wyborów starając się kłaść nacisk na bożonarodzeniowy aspekt finalnych tekstów. "Piosenki zimowe" zostały celowo wykluczone. Redaktor starał się zaimki odnoszące się do Chrystusa pisać z dużej litery. Preferowano też te wersje, które dowartościwiają Świętego Józefa i jego czystość przypisując świętości a nie byciu drżącym staruszkiem. Wyeliminowano fragmenty o tym, jakoby Pan Jezusek na sianeczku tytoń sobie palił, piwo kwartami pił albo ze żłóbka na panienki wyskakiwał, jako że ostatecznie Pan Jezus przeszedł przez ziemię bez grzechu. Odstąpiono też od modernistycznych modyfikacji wymazujących powiązanie między grzechem Adama a przyjściem Chrystusa (przywrócono "cztery tysiące lat wyglądany"). Redaktor nie jest specjalistą od historii kolęd, ale ma wrażenie, że dokonane wybory czynią teksty bliższymi pierwotnej intencji ich autorów, choć z drugiej strony prawdą jest, że przynajmniej niektóre kolędy mają de facto wielu autorów, którzy tworzyli poszczególne zwrotki na przestrzeni wieków.